

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De conventiculis

Disputatio Theologica ...

... Prior eaque historica

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Gottesheim, Johann Ernst von
Leonhard, Georg Friedrich**

Argentorati, 1705

§. 6

urn:nbn:de:bsz:31-105832

Lips. Pentecost. anno 1691. Et lubet illustrationis gratia hic addere, quæ D. Hildebrand. de precibus Veterum Christianorum notavit c. XI. p. 18. *Tempore Calixti, qui Cathedram Rome anno Christi 221. tenuit, ob crebras Persecutiones sacra omnia erant occulta & sacella potius atq; eadem abdita & plerumq; subterranea, quam ut apertis in locis & publicis preces & cetera sacra fierent, scribit Platina; Gabriel Biel in Can. Miss. Lect. 13. ex Alexandro Alensi refert à tempore Petri usq; ad tempora Sylvestri, hoc est, usq; in quartum seculum Christianis Roma non tantum in privatis adibus vel in cryptis, ut reliqua sacra sic & preces habuisse, & ligneum altare instar arcæ concavum de una domo in aliam, de crypta in cryptam circumgestasse in quacumq; Episcopus delituerit: Et Cap. 19. p. 27. Ex quo DEUS O. M. sub Constantino M. Ecclesiam respirare fecit, passim locorum Basilica & Kyriaca, qua voce Germani vocant Kirchen/ vel edes dominica quas Germani hodiernum per apharesin vocant Dohm vel Dohm Kirchen/ satù magnifica & illustres erecta sunt, ut ad cetera Ecclesiastica officia ita cum primis ad preces publicas destinata sunt: Hactenus D. Hildebrandus,*

§. 5.
Persona &
membra.

§. 5.
Apostolos Ecclesiæ primæ doctores illis interfuisse ex supra jam dictis constare potest; neque dubium sequentibus sæculis iisdem Doctores publicosque Ecclesiæ ministros adhibitos fuisse: Et Christiani singuli publicè conveniebant, ut esset vera Communio Sanctorum, ex variis ordinibus, viris, mulieribus, senibus, juvenibus, doctis & indoctis Cent. Cent. I. c. 2. p. 379. quibus & Politicus ordo accessit, quando Constantinus M. ipse Imperator Christianus factus est; quod si ante hæc tempora quidam ex Magistratibus conversi erant, illi quidem verorum Christianorum nomine computabantur, potestate tamen & officio Magistratuum ab Ethnicis Principibus mox exuebantur: post hæc autem ipsos quoque Christianos Magistratus congressibus sacris publicis, interfuisse, plurquam notum est.

§. 6.
Tempus.

§. 6.
Christianorum conventus initio quidem temporibus certis non alligabantur, siquidem quotidie in templo perseverabant

bant unanimiter, Act. c. 2. & 5. habebant congressus suos nocturnos diurnosque Act. 20. In specie tamen die Sabbathi convenisse ipsis quoque Judæis congregatis colligitur ex Act. 13. & c. 17. Sæculo secundo etiam solennes erant Conventus quando ex Gentibus convertus ad fidem Christianam, baptizabatur, qua de re placet audire Cent. 2. fol. 86. *Fuisse publicos Christianorum & honestos ac pios Conventus, historia tum horum, tum aliorum temporum testantur; sed quando, & quam crebrò convenire soliti sint, non ita clare exprimitur. Plinij Epistol. ad Trajanum quam supra adduximus, matutinorum conventuum meminit. Ex Justinii vero descriptione aliquo modo intelligi potest; duo fuisse illis præcipua in publicum conveniendi tempora. Primum in baptizazione alicujus qui ab Ethnicis ad Christianam fidem conversus erat: tunc enim sicut ex ea descriptione clare liquet, convenire soliti sunt, deinde diebus Dominicis, quos festivos fuisse, etiam Dionysius Corinthius meminit apud Euseb. l. IV. c. 23. Pergunt, sicut autem de tempore congressuum non satis certa haberi possunt: ita de locis in quos convenerint, longe incertiora. Nec temporibus certis, nec locis Christianorum cultus alligati fuerunt, sed tempus indixisse videtur necessitas aut Consuetudo: locum vero monstrasse commoditas. Sæculo tertio non festis tantum diebus, verum etiam aliis convenire solitos ad audiendum verbum, ex Origine colligere licet; ut & objurgarentur, qui festis tantum diebus ad Ecclesiam concurrebant. Cent. III. c. 6. fol. 84. sæculo quarto habebant locos mediocriter extructos, quos vocabant Oratoria, templa, Basilicas. Constantinus tabernaculum, in bello ad Templi formam statuit. Cent. IV. c. 6. f. 128. tempus erat antelucanum, noctu, ad vesperam Sabbathi. ibid. fol. 230.*

§. 7.

Quid vero egerint Christiani in istis Conventibus ex historia facillimè etiam cognoscitur: legebant scilicet verbum DEI, canebant, concionabantur lingua nota: orabant, ministrabant baptismum, fiebant Lectiones, canebant hymnos, uti ex sæc. I. usque ad XI. ostendunt Centuriatores. Et quemadmodum initio nascentis Ecclesiæ cultus divinus majorem spirabat simplicitatem & puritatem, uti ex actis Apostolicis præci-

§. 7.
Actiones.